

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 3. Explicatur Ratio Objecti Attributionis & Attributi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

formalis sub Qua describi potest, quod sit conditio sine qua non, sub qua scilicet à potentia objectum est cognoscibile, & sub qua notitia cognoscit objectum tali vel tali modo. Illustrari hoc potest Instantia desumpta ab igne. Sicut e. g. approximatio ignis non est ratio formalis ignitionis, hæc enim procedit ab ipsa ratione formalis ignis, hoc est vi igniendi, tanquam à ratione Quæ. Non est item approximatio, ratio formalis Propter Quam, quia ratio formalis Propter Quam ignitionis est actio igniendi, cum tamen approximatio non sit actio, sed est tantum ratio formalis sub qua & conditio sine qua non agendi.

In Logica Ratio formalis Quæ, erit rectitudo Operationum. Ratio propter Quam, erunt principia, ratio sub Qua, erit ut communiter dicitur abstractio ab omni materia, non tamen à ratione operabilis. Signanter dico quod non abstrahat à ratione operabilis, & non dico quod non abstrahat à materia operabili, cum nullam materiam operabilem Logica habeat, sed Entitates spirituales, hoc est operationes intellectus. Aliquis dicit rationem formalem sub qua Logica esse abstractionem ab omni materia & omni Ente reali prout contradistinguitur intentionali, considerat enim Intentiones Logica, seu actus intellectus nostri.

Dividitur item Objectum in Adequatum & Inadequatum. Nomine adequati objecti venit illud objectum, quod includit in se totalitatem omnium scibilium, & est æquè primò de omnibus in illa scientia contentis prædicabile. Et tale objectum potest esse in Logica Ens denominabile Logice, nam & tres Operationes sunt Entia denominabilia Logice, & æquipollentia aut conversio &c. sunt Ens denominabile Logice. Hinc per tale suum prædicari distinguitur inter alia objectum adequatum ab objecto attributionis. Nam corpus naturale v. g. in Physica supposito, quod sit objectum attributionis, nunquam prædicatur de passionibus, proprietatibus, & aliis scibilibus in Physica. Hoc objectum solet etiam appellari objectum adequatum simpliciter. Item objectum Considerationis.

Cæterum si detur habitus, in quo singula considerabilia possunt transire in speciem per se objecti, in tali habitu objectum adequatum seu considerationis non erit distinctum ab objecto Attributionis. Objectum autem inadequatum est objectum parziale non adæquans latitudinem scientiæ.

Hanc Divisionem ultimam advertit Arriaga non esse rigorosam, quia una pars divisionis nempe objectum inadequatum continetur in altera parte divisionis, hoc est in objecto adæquato.

Inadequati Objecti species est objectum primum seu Principale, nomine cuius prout illud contradistinguitur ab objecto Attributionis, venit no-

bilissima species Entis, considerabilis in illa scientia, quale objectum in Physica est homo, in Metaphysica DEUS.

DIFFICULTAS III.

Explicatur Ratio Objecti, Attributionis & Attributi.

Objectum Attributionis est illud, ad quod omnia, quæ tractantur in aliqua scientia referuntur. Objectum autem Attributum est illud quod refertur ad Objectum aliud. Porro ea quæ referuntur ad objectum Attributionis. I. Sunt Principia eaque duplicia aut complexa, hoc est propositiones lumine naturæ notæ, aut incomplexa, hoc est causæ constitutivæ objecti, siue illæ constituent Physicæ, ut corpus constituitur ex materia & forma, siue constituent Metaphysicæ, quo modo animal & rationale constituunt hominem, II. Revocantur species, suntque id, de quibus solis objectum Attributionis dicitur in recto. III. Revocantur proprietates. IV. Effectus. V. Opposita objecto, nam oppositorum eadem est scientia. Hoc objectum appellatur ab Ocham objectum continentia, quia scibilia in se continent. A S. Bonavent. appellatur objectum integrale, quia omnes scientiæ partes integrè complectitur. A D. Thoma appellatur objectum commune. Ab aliis universale.

EXPLICATUR I. Tali discursu Natura Objecti Attributionis, quam fundo in Aristotele I. Eth. c. I. Omnis, inquit, ars & doctrina bonum quoddam appetit, si scientia appetit bonum, certè habitus scientificus, erit quoddam appetitivum, approprians sibi certa objecta, ad quæ habeat innatum appetitum ad eum modum, quo v. g. levitas est appetitus innatus loci sursum. Quod si habitus quicunque est quoddam appetitivum, necessariò respondere illi debet, appetibile, appetibile enim & appetitivum sunt correlativa: adeoque posito uno correlativo, poni debet & aliud. Porro hoc appetibile habitus vocatur communiter Objectum, quia verò in appetibilibus alia appetuntur per se, alia appetuntur propter aliud, & ita per se appetitur sanitas, propter illam verò pharmacum, eodem modo in habitibus scientificis, quædam appetuntur & considerantur propter se, quædam appetuntur & considerantur propter aliud. Dico ergò illud quod consideratur propter se, ita, ut reliqua ad considerationem illius ordinentur, illud inquam taliter appetibile, est, & vocatur objectum Attributionis, reliqua verò quæ non appetuntur propter se considerari, sed referuntur ad illud, primò & per se appetibile, vocantur & sunt objecta Attributa.

EXPLICATUR II. Tali discursu ratio objecti attributionis. Sunt aliquæ perfectiones divinæ secundariæ, quæ meliores sunt ipsæ, quam earum oppositæ. Sic v. g. melius est esse im-

medi-

mentum DEO quàm esse loco adstrictum, melius est esse omniscium, quàm aliquiscium, talesque perfectiones vocantur simpliciter simplices. Hæ perfectiones simpliciter simplices quantumvis intelligantur ex modo concipiendi advenire naturæ divinæ in suo esse constitutæ, correspondereque passionibus & proprietatibus, ex natura creata profluentibus, nihilominus non appellantur passionibus Dei, quia passio notat imperfectiorem, dependentiam &c. Quæ nomina non usurpat fides circa Divina, fortiuntur tamen hæ perfectiones, ex modo nostro concipiendi, advenientes essentia divinæ in suo esse constitutæ, fortiuntur inquam nomen Attributi, eo quod exigantur ab essentia divina eique attribuantur. Essentia verò, est ipsum illud, cui hæc attributa attribuuntur. Sic & in præsentī materia, est objectum quoddam, quod est quasi essentia scientiæ, natura illius, specificativum illius, estque hoc tale objectum, objectum attributionis, scibilitasque illius exigit & deponit tanquam aliquid sibi debitum, tanquam conveniens attributum, cognitionem reliquorum objectorum, quæ vocantur secundaria, partialia, attributa.

EXPLICATUR III. Natura Objecti Attributionis per proportionem, & Analogiam, quam habet objectum Attributionis, cum Analogia attributionis. Porro sicut in Analogia attributionis est aliquod principale, ad quod aliqua referantur, & alia sunt minus principalia seu relativa. Sic v. g. sanitas est Analogum attributionis, ad quam attribuitur pharmacum tanquam causa, pulsus arteriarum tanquam index, e contra verò ad pulsus arteriarum non refertur sanitas animalis, nec attribuitur, ad pharmacum. Sic & in præsentī objectum attributionis est, ad quod omnia referuntur objecta minus principalia, & ipsum non refertur ad minus principalia, idque in ratione scibilis, quia fieri potest ut in ratione Entis, refertur ad aliud ita Rectitudo in ratione Entis refertur ad Metaphysicam, sed non in ratione scibilis Logicæ.

NOTO I. Quæ sint conditiones objecti attributionis. I. Ut sit aliquomodo unum saltem Analogicè vel per rationem ordinis, sumitur id ex Aristotele I. posteriorum c. 21. Et ratio est, quia scientia sumit unitatem ab objecto attributionis, quomodo autem una erit, si objectum unum non erit. II. Conditio est, ut cetera in scientia considerentur per ordinem ad aliud. III. Vt per illud scientia distinguatur à reliquis scientiis, quod nescio quam consequenter docere possint, qui scientias non per Objectum attributionis specificant.

NOTO II. Objectum attributionis non debere esse primum in ratione Entis, quantumvis sit primum, in ratione scibilis. Sic communiter Deus non censetur esse objectum Metaphysicæ, quantumvis sit primum in ratione scibilis Entis. Neque dicas res eo modo scibiles sunt quo sunt, proinde si primum sunt, primum esse sci-

biles, hinc enim tantummodo sequitur, Rem, quæ primario est, scibilem esse, quod primario sit, non autem scibilem esse, quod primario scibilis sit.

NOTO III. Non recte explicari à quibusdam rationem objecti attributionis, quod objectum attributionis sit tale, quo sublato tollatur scientia. Multa enim sunt in scientiis, quibus sublatis tollitur scientia, quæ tamen non sunt objectum attributionis, sic v. g. sublata Materia tollitur Physica, & tamen Materia, non est objectum attributionis Physicæ. Certum tamen est, quod de ratione objecti attributionis sit, quod eo manente impossibile sit, non manere alia objecta partialia, quæ revocantur ad ipsum objectum attributionis, manere enim objectum Attributionis, est manere Causas, Species &c. Scientia autem nihil præter hæc complectitur.

NOTO IV. Rationem objecti Attributionis cadere immediatè supra rationem formalem, non supra rationem materiam. Ratio est, quia Attributio ratione scibilitatis, non convenit objecto materiali, sed ratio attributionis in scientia, est attributio ratione scibilitatis. Ergo attributio in scientia non convenit objecto materiali, Major probatur, quia absolute & ipsa scibilitas determinata non convenit objecto materiali, sed habet hoc à formali. Minor probatur Consensu Doctorum, & Nomenclatura nominis attributionis, quod est impositum ad significandam referibilitatem reliquorum ad unum, in scientiis.

NOTO V. Objectum attributionis supra materiale & formale non addere quidquam realiter distinctum, sed tantum connotare exigentiam, ut ad se reliqua referantur, estque hæc exigentia non realiter sed formaliter distincta, de quo actum supra.

NOTO VI. Dari de facto aliquod objectum attributionis, quod sit individuum. Quia Theologia est scientia, & tamen habet pro Objecto DEUM, qui est quid individuum, nec implicat contradictionem, quominus & alia sit possibilis scientia, circa objectum individuum attributionis.

NOTO VII. Dari aliqua objecta partialia & attributa, ad quæ alia attribuantur, sic v. g. ad mixtum attribuitur consideratio elementorum. Censerem tamen hæc non esse appellanda objecta attributionis. Ratio est, quia nomen attributionis est impositum ad significandum non quamcunque referibilitatem, unius ad aliud in esse scibilis, sed ad referibilitatem omnium in illa scientia scibilem, restringereque hoc nomen attributio per ly partialis, est idem facere ac terminum universale, restringere per terminum singulare.

DICES. Esse istos terminos implicatorios: Objectum adequatum attributionis.

RESPONDETUR. Prædictos terminos non esse implicatorios. Tum quia nulla implicancia ostendi potest, modo id teneatur quod aliud sit

† Cc 3

ob-

objectum adequatum simpliciter, illud scilicet, quod nec excedit scientiam, nec exceditur ab eadem scientia, & insuper est predicabile de omnibus in illa scientia contentis objectis, in recto; & aliud objectum adequatum attributionis, quod nihil aliud sit, nisi id, ad quod omnia referuntur, ita, ut & nihil sit quod non referatur ad illud, & ipsum illud objectum non sit majus, quam ipsa illa objecta, quæ ad illud referuntur. Tum quia rogo, quomodo appellatur mistum, in quantum est id, ad quod elementa tanquam partes & causæ referuntur; quæro estne istud mistum objectum attributionis, ad quod referuntur hæc elementa? Negari non potest, quod referantur elementa ad mistum. Ergo nec

negari potest, quod attribuantur ad mistum, si attribuantur ad mistum. Ergo Objectum attributionis est mistum. De hoc ipso misto quæro rursus, estne istud Objectum adequatum an non? dices est inadæquatum, quæro Cur? certè propterea quod non omnia ad illud referantur, quæ sciuntur in Physica. Hoc ergo, ad quod omnia referuntur, cur non potest bene appellari adequatum attributionis objectum. Ego quidem non usurpo hunc terminum: Objectum attributionis inadæquatum vel partiale, quia Phrasis id communis non fert, dico tamen debere usurpari hunc terminum, Objectum adequatum Attributionis, quia est consuetus in Scholis loquendi modus.

DISPUTATIO II.

De Natura Logicæ & ejus Objecto

PRæexplicatis Majoribus de Scientia & objecto ut sic, subsumenda erit Minor de Logica.

QVÆSTIO I.

De Genere in Definitione Logicæ ponendo.

GENUS hoc à quibusdam ponitur scientia tantum, à quibusdam scientia & ars & facultas, sit.

DIFFICULTAS I.

An Logica sit Scientia.

DICENDUM EST. *Logicam esse scientiam*, ita S. Thomas in 4. Metaph. cap. 4. Suarez, Hurtadus, Oviedo, Arriaga contra Vallium & Smiglecium qui videntur sese opponere Aristoteli 1. priorum cap. 1.

PROBATUR I. Logica habet prædicata requisita ad rationem scientiæ quæ ex 6. Eth. cap. 3. & 4. sunt necessitas objecti & demonstrationes veræ. Quod habeat objectum necessarium Logica. Probari solet. Objectum quod non est agibile simpliciter, & ejus principium non est in nobis, sed in natura, est objectum necessarium, sed objectum Logicæ est tale. Minor probatur. Objectum universale seu ratio communis abstracta à singularibus, non est agibile simpliciter, neque ejus principium est in nobis, actiones enim sunt singularium, nihilque omnino fieri potest, nisi quod potest non esse, corrumpi &c. singularia autem sola corrumpi possunt, sed objectum Logicæ est universale, seu ratio communis abstracta à singularibus. Ergo Logica objectum non est agibile simpliciter neque

illius principium est in nobis. Quod autem Logica habeat veras demonstrationes, probatur ipsa illarum exhibitione v. g. Syllogismus qui nititur dicto de omni est bonus; Syllogismus in Barbara nititur dicto de omni. Ergo est bonus. Item: medius terminus positus pro subiecto in Majori universali affirmativa, & positus in Minori universali affirmativa pro prædicato, exigit conclusionem affirmativam. Syllogismus in Barbara est talis. Ergo &c. Quod autem hæ demonstrationes sint Logica, vel exinde deducitur, quia procedunt, de subiecto Logico, attendunt ad præcepta Logica, nihilque habent quod non sit de linea Logicæ.

RESPONDEBIS I. Logica Objectum est inventum nostrum, si est inventum nostrum, non habet tantam necessitatem, quantam habent objecta aliarum scientiarum. Nam objecta aliarum scientiarum, non sunt inventum nostrum. Quod si non habet tantam necessitatem, quantam alia objecta. Ergo neque potest habere rationem scientiæ.

CONTRA EST. Tum quia concessio, quod non habeat tantam necessitatem objectum Logicæ, quantam objectum aliarum scientiarum, nego adhuc illud objectum, modo habeat suam necessitatem, non posse esse objectum scientiæ. Certè enim major est necessitas in objecto Theologiæ, vel in objecto Metaphysicæ, quam in objecto Physicæ, & tamen hoc non obstante, Physica est scientia. Unde etiam dicitur, certitudines Physicas non esse tantas, atque sunt Theologicæ vel Metaphysicæ, & tamen certitudines Physicæ, sunt certitudines. Ergo etiam quamvis objectum Logicæ, non sit ita necessarium, ac aliarum scientiarum, poterit esse objectum